יום ה' י"ז סיון תשע"ה - (י"ד י"ט סיון חורה שישי שב"ק)

הִלְכוֹת צִיצִית סִימָן כא כב

בָּהֶן דָּשְׁרֵי. וְיֵשׁ שֶׁכְּתְבוּ, שֶׁנָּהֲגוּ (ד) [ד] (טו) שֶׁלֹּא לִשְׁכַּב בְּטַלִּית שֶׁיֵּשׁ בּוֹ צִיצִית, גַּם שֶׁלֹּא לִתְּנוֹ (טז) לְכוֹבֶס אֵינוֹ־יְהוּדִי לְכַבֵּס, וְהַכֹּל שֶׁלֹּא יִהְיוּ מִצְוֹת בְּזוּיוֹת עָלָיו. אַף נוֹהֲגִים לְהֶקֵל (יז) לִשְׁכַּב בָּהֶם (כל־בו): **ד** יֵשׁ לְזָהֵר כְּשֶׁאָדָם לוֹבֵשׁ טַלִּית (יח) שֶׁלֹּא יִגְרֹר (ה) [ה] צִיצִיּוֹתָיו:

ד אַגור בְּשֵׁם הַגָּה"ת מֵרַ"ד

כב וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א (א) *[א]קָנָה טַלִּית וְעָשָׂה בּוֹ צִיצִית מְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, (ב) דְּלֹא גָרַע מִכְּלִים (ו) חֲדָשִׁים: הגה וְאִם לֹא בֵּרַךְ בְּשָׁעַת עֲשִׂיָּה מְבָרֵךְ (ג) *בְּשָׁעָה (ז) [ז] עִטּוּף רִאשׁוֹן (מיימוני נ"י):

א מהרי"א בְּפֵרוּשׁ הַמְּפוֹר וְכֵן כָּתַב הָעִטּוּר

כג דִּינֵי צִיצִית בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, וּבוֹ ג' סְעִיפִים:

א [א]מֻתָּר לִכָּנֵס בְּבֵית הַקְּבָרוֹת וְהוּא לָבוּשׁ צִיצִית: וְהוּא שֶׁלֹּא יְהֵא נִגְרָר עַל הַקְּבָרוֹת. אֲבָל אִם הוּא

א בְּרָכוֹת יח

בֵּאוּר הֵיטֵב

(ד) **שֶׁלֹּא לִשְׁכַּב.** וּבְכִתְבֵי הָאֲרִ"י ז"ל ע"פ סוד שֶׁיֵּשׁ לִשְׁכַּב בַּלַּיְלָה בְּטַלִּית קָטָן (וְעַיֵּן בְּס' אֲלִיָּהוּ רַבָּה מַה שֶּׁמְּתָרֵץ עַל קשָׁיַּת מ"א עַל רְאָיוֹת הָאֲרִ"י ז"ל): (ה) **צִיצִיּוֹתָיו.** וְעָלָיו נֶאֱמַר וְאַתֶּם תִּרְאֻנֵהוּ בְּמַטְאֲתֵיכֶם הַשְּׁמוּרִים הָאָרִיךְ דְּאִין אַפִּיר בָּזֶה מִשּׁוּם בִּזּוּי מִצְוָה, אֶלָּא הַשַּׁעַם שֶׁלֹּא יִדְרֹס עֲלֵיהֶן וְיִפָּקֵעַ. וְהַקְּשָׁה הַמ"א הַכְּסִי' כג כָּתַב דְּאִם נִגְרָר עַל הַקְּבָרוֹת אָסוּר מִשּׁוּם לֹעֵג לָרָ"ש, מִשְּׁמַע דִּבְעִלְמָא מֻתָּר, וְכֵן הֶהָיא דְּצִיצִית הַכְּסָת ע"ש. וְהַמְחַבֵּר יַד־אַהֲרֹן מְיַשְּׁבוֹ ע"פ הַחִלּוּק שֶׁל הַמַּ"ד שֶׁכָּתַבְתִּי בְּס"ק ג לְעִנְיַן בֵּית־הַכִּפֵּא, ח"ג כְּאן לְעִנְיַן שֶׁלֹּא יְהֵא נִגְרָר הַצִּיצִית יֵשׁ חִלּוּק בֵּין טַלִּית גָּדוֹל אוֹ קָטָן. דִּבְטַלִּית גָּדוֹל שְׁמִיחֵד רַק לְהִתְעַלֵּל אֵינוֹ רָאוּי וְרָגוּן שֶׁיִּהְיֶה צִיצִיּוֹתָיו נִגְרָרִין בָּאָרֶץ, וְהַהִיא דְּבֵית הַקְּבָרוֹת וּדְצִיצִית הַכְּסָת מָרֵי בְּצִיצִית בִּבְגָדִיהֶם ע"ש וְעַיֵּן בשכנה"נ: (ו) **חֲדָשִׁים.** אֲבָל אֵין מְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ עַל הַמְּצוָה, כֵּיוָן דְּאֵינוֹ בָּא מִזְּמַן לִזְמַן. לְפִי"ז אִם עָשָׂה צִיצִית בְּבֶגֶד יָשָׁן שֶׁכִּבְר קָנָה וּבֵרַךְ עָלָיו שֶׁהֶחֱיָנוּ אֵינוֹ מְבָרֵךְ. וְד"ה בְּתִפִּלִּין נַמִּי אֵינוֹ מְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, מש"ה כָּתַב קָנָה טַלִּית וְעָשָׂה בּוֹ צִיצִית כו'. וְא"ל דְּהָא עַל כֵּלִים חֲדָשִׁים צָרִיךְ לְבָרֵךְ בִּשְׁעַת קִנְיָן וְלָמָּה כָּתַב וְעָשָׂה בּוֹ צִיצִית? י"ל דְּוַקָּא כְּשֶׁקּוֹנֶה בְּגֶד כְּסוּת שֶׁהוּא רָאוּי לִלְבֹּשׁ אָז מְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, אֲבָל אִם קָנָה בְּגֶד וְעָשָׂה מִמֶּנּוּ מַלְבּוּשִׁים אָז בְּשָׁעַת לְבִישָׁה, וְהָכָא כֵּיוָן שֶׁעוֹשֶׂה בּוֹ צִיצִית מְבָרֵךְ אֹגֶב בְּשָׁעַת עֲשִׂיַּת הַמִּצְוָה, וְהוּ דְּעַת הַב"י וּב"ח וְרַשַּׁ"ל וּשכנה"ג וּפ"א, אֲבָל הָרַמְב"ם ס"ל דְּמִשּׁוּם הַמִּצְוָה שֶׁמְּחַדֵּשׁ בָּהּ מְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, מש"ה כָּתַב צִיצִית יִתְפִּלִּין ע"ש. וְכָתַב ע"ת דְּיֵשׁ לִנְהֹג כְּהָרַמְב"ם וְכ"כ ט"ז דְּבֵין בְּצִיצִית בֵּין בִּתְפִלִּין יֵשׁ לְבָרֵךְ בְּפַעַם רִאשׁוֹנָה שֶׁמְּבָרֵךְ עֲלֵיהֶם שֶׁהֶחֱיָנוּ כמ"ש רמ"א בי"ד סימן כח לְעִנְיַן כִּסּוּי דָּם, וּמִנָּה לְכָל מִצְוָה שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה בְּפַעַם רִאשׁוֹן מִבָּרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ ע"ש. וְעַיֵּן בְּי"ד שָׁם ס"ק ב מש"ש, וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בְּנֵי־חַיָּא יבתשובת חַוּוֹת־יָאִיר סי' רלז: (ז) **עִטּוּף רִאשׁוֹן.** פי' שֶׁהֶחֱיָנוּ תְּחִלָּה וְאח"כ לְהִתְעַטֵּף, ב"ח ע"ת:

שַׁעֲרֵי חֲשׁוּבָה

[ד] **שֶׁלֹּא לִשְׁכַּב.** עבה"ט, וְהָאַחֲרוֹנִים הָאֲרִיכוּ בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּקִצּוּר מִכְפֹּד וְכַב שֶׁלְּכָאוֹרָה י"ל שֶׁאֵין רְאָיָה מְדוּד לְפִי שֶׁמִּלְּתוֹ הָיָה יְהֵיָה קָשׁוּר לוֹ ס"ה בִּזְרִיעָ, וְק שֶׁאִינָהּ נִכּוּפָה עָמּוֹ לְבֵית־הַשִּׁמְרָיִם. ע"ש בְּאוֹרֵךְ: [ה] **צִיצִיּוֹתָיו.** עבה"ט. וְעַיֵּן בְּשַׁלְמֵי־צִבּוּר בְּשֵׁם בַּעַל עֶשְׂרָה מַאֲמָרוֹת שֶׁכָּתַב: מִצְוַת מִן הַמֻּבְחָר שֶׁיִּהְיוּ הַצִּיצִית מְשֻׁלְשָׁלִין וְלֹא נִגְרָרִים אֶלָּא יִהְיוּ תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים מִחֲצִי גּוּפוֹ וּלְמַטָּה, וְכֵן דִּוא בְּכִתְבֵי הָרַב זללה"ה, שֶׁבְּתְחִלַּת טַלִּית הִיא עַד הֶחָזֶה וּמִשָּׁם וְאֵילָךְ הוּא בְּהִינַת צִיצִית, וְלֹא נָפָה עוֹשִׂים הַמְשֻׁלְשָׁלִים טַלִּיתָם מֵאוֹ ע"ש. וְעַיֵּן בְּבר"י בְּשֵׁם פְּרִי־הָאָרֶץ וְשוּ"ת דָּגוּל מֵרְבָבָה שֶׁטַּלִּית אֶרֶךְ יָכוֹל לְתַחֹב הַצִּיצִית בְּהַגְּוָתוֹ אֲשֶׁר בְּמָתְנָיו כְּדֵי שֶׁלֹּא יִנָּרוּ, וְעַדַיִן טְפֵי לְחַחֹכָם בְּחֻגְרָתוֹ. וְעַיֵּן לְעֵיל ס"ם י וּבְכִתְבֵי־יַצַּקֹב כו' צב ע"ש:

[ז] **עִטּוּף רִאשׁוֹן.** עבה"ט. וּבְבר"י כָּתַב מִשְּׁמְעוּת הָא"ר מִי שֶׁקָּנָה טַלִּית וְעָשָׂה בּוֹ צִיצִית שֶׁמְּבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ בִּשְׁעַת עִטּוּף רִאשׁוֹן, יְבָרֵךְ תְּחִלָּה בִּרְכַּת צִיצִית וְאח"כ שֶׁהֶחֱיָנוּ, דְּלֹא כַּהֲע"ת וּמִקּוֹר־חַכְמָה, וּכח"ב וְשַׁלְמֵי־צִבּוּר הָאֲרִיכוּ בָּזֶה. וְע"ש שֶׁהַקְּשָׁה דְּמ"ש מִשּׁוֹפָר וְסֻכָּה וְלוּלָב, וְהֵבִיא דִּבְרֵי הַב"ח וְנִדְחַק לְחַלֵּק לְפִי דַּעְתּוֹ ע"ש. וְעַיֵּן בְּמח"ב דִּכְשֶׁמְּנִיחַ תְּפִלִּין חֲדָשִׁים אֵין מְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ וְכֵן הַמִּנְהָג ע"ש:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַקִּיט"ל, כֵּיוָן שֶׁבֶּגֶד זֶה מְיֻחָד רַק לְהִתְפַּלֵּל[1]: (טו) **שֶׁלֹּא לִשְׁכַּב.** וּבְכִתְבֵי הָאֲרִ"י ז"ל כָּתוּב עַל־פִּי הַסּוֹד שֶׁיֵּשׁ לִשְׁכַּב בַּלַּיְלָה בְּטַלִּית־קָטָן[12]: **(טז) לְכוֹבֵס אֵינוֹ־יְהוּדִי לְכַבֵּס.** הַטַּלִּית עִם הַצִּיצִית, אֶלָּא (טו) מִפְּנֵי הַצִּיצִית וְאַחַר־כָּךְ כּוֹבְסָן: **(יז) לִשְׁכַּב בָּהֶם.** וְכֵן (טז) לִתֵּן לְכוֹבֵס אֵינוֹ־יְהוּדִי. מִיהוּ (יז) יֵשׁ מְחַמִּירִין בָּזֶה שֶׁיַּעֲשֶׂה כַּנַּ"ל: **ד (יח) שֶׁלֹּא יִגְרֹר.** יֵשׁ מְפָרְשִׁים הַטַּעַם מִשּׁוּם בִּזּוּי מִצְוָה, וְעוֹד, כִּי קָרוֹב שֶׁיִּפָּקְלוּ, וְלֵכֶן יִגְבִּיהֵם וְיִתְחָבֵם בַּחֲגוֹרוֹ:

א (א) **קָנָה טַלִּית וְכוּ'.** אֵין לְהַקְשׁוֹת (ו) הָכָא עַל כֵּלִים חֲדָשִׁים צָרִיךְ לְבָרֵךְ בִּשְׁעַת קִנְיָן, וְלָמָּה כָּתַב ״וְעָשָׂה בּוֹ צִיצִית״; דְּיֵשׁ לוֹמַר מִיָּד, אֲבָל אִם קָנָה בֶּגֶד לֵילְבֹּשׁ מִמֶּנּוּ מַלְבּוּשִׁים, אָז לֹא יְבָרֵךְ אֲפִלּוּ לְאַחַר שֶׁנִּגְמַר, רַק בִּשְׁעַת לְבִישָׁה דְּוַקָּא, דְּבָעִינַן שָׁעָה מְיֻחֶדֶת אוֹ קִנְיָן אוֹ לְבִישָׁה, וְכָאן הָלְאָ אֵינוֹ רָאוּי לְלָבְשׁוֹ תֵּכֶף, (ז) דְּהָלְאָ צָרִיךְ לְהַטִּיל בּוֹ צִיצִית, עַל־כֵּן אֵינוֹ יָכוֹל לְבָרֵךְ עָלָיו בִּשְׁעַת קִנְיָן. וּכְדֵי לַצֵּאת גַּם־כֵּן דַּעַת הַפּוֹסְקִים דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ עַל עֲשִׂיַּת הַמִּצְוָה בְּפַעַם רִאשׁוֹנָה, עַל־כֵּן יְבָרֵךְ בִּשְׁעַת עֲשִׂיַּת הַצִּיצִית וְלֹא יְמַתִּין עַד הַלְּבִישָׁה[1]: **(ב) דְּלֹא גָרַע וְכוּ'.** אֲבָל (ג) אֵין מְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ עַל הַמִּצְוָה, כֵּיוָן דְּאֵינוֹ בָּא מִזְּמַן לִזְמַן[2]. לְפִי זֶה אִם עָשָׂה צִיצִית בְּבֶגֶד שֶׁהָיָה לוֹ מִכְּבָר, אַף שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ צִיצִית מֵעוֹלָם אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, וְהוּא הַדִּין אִם עָשָׂה תְּפִלִּין לְעַצְמוֹ אֵינוֹ מְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה: **(ג) בְּשָׁעַת עִטּוּף.** בְּתְחִלָּה בִּרְכַּת ׳לְהִתְעַטֵּף׳ וְאַחַר־כָּךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ[3] [פמ"ג ודה"ח]:

בֵּאוּר הֲלָכָה

* קָנָה וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סְעִיף קָטָן ב, וְעַיֵּן בְּבֵית־יוֹסֵף, דְּכָל זֶה הוּא דַּעַת בַּעַל הַעִטּוּר. וְרַ"ע, דְּאַף דִּלְכְתְּחִלָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לִנְהֹג כֵּן, אַמַּרַי דְּרַעַת הַשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ וְעוֹד בַּמָּה וְכַמָּה מֵהָאַחֲרוֹנִים דְּפָסְקוּ כֵּן כְּהָעִטּוּר, מִכָּל מָקוֹם לָאו מִלְּחָא דְּפָסְקֵי הוּא, דְּהָעלַת־תָּמִיר וְהַט"ז פָּסְקוּ כְּהָרַמְב"ם וְהָבֵי"אם הָאלִיָּה רַבָּה, וְהַגְּרִ"א בְּבֵאוּרָיו פּוֹסֵק גַּם־כֵּן כְּהָרַמְב"ם דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ גַּם עַל תְּפִלִּין מֻחְדָּשׁ [וְכָל זֶה אִם עָשָׂה אוֹתָם בְּעַצְמוֹ, אֲבָל אִם קָנָה הַתְּפִלִּין מֵהַסּוֹפֵר, וְכֵן לְעִנְיַן הַצִּיצִית אִם הִשְׁלִים אֶחָד מִבְּגָדָיו, מִשְּׁמַע מֵהַגְּרִ"א שָׁם דְּאַף לְדַעַת הָרַמְב"ם אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, אִם לֹא שֶׁקָּנָה עַתָּה הַטַּלִּית מֻחְדָּשׁ וְצָרִיךְ לְבָרֵךְ מֻתְּמַת כֵּלִים חֲדָשִׁים]. צַל־כֵּן מְהַנְּכוֹן שֶׁיִּכָּנְסוּ עַצְמוֹ לְהִתְחַיֵּב שֶׁהֶחֱיָנוּ מִצַּד אַחֵר וְיִקַּן לְפָטֵר גַּם אֶת זֶה, בְּקָרֵט אִם הוּא לוֹבֵשׁ עַתָּה הַתְּפִלִּין פְּעַם רִאשׁוֹנָה בְּיָמֵי חַיָּיו בְּוַדַּאי יִרְאֶה לַעֲשׂוֹת עַצָּה זוֹ[4]. דְּיֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִים דְּצַל כָּל מִצְוָה שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה פְּעַם רִאשׁוֹנָה בְּיָמֵי חַיָּיו יְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, עַיֵּן בְּתְבוּאוֹת־שׁוֹר בְּיוֹרֶה־דֵּעָה בְּסִימָן כח וּבְפְרִי־מְגַדִּים שָׁם וּבְאֵלִיָּה רַבָּה בְּסִימָן נד. יְמַהֲגְּרִ"א בְּסִימָן זֶה מַשְׁמַע שֶׁאִינוֹ סוֹבֵר כְּהָרוֹקֵחַ בָּזֶה: * **בִּשְׁעַת עִטּוּף רִאשׁוֹן.** עַיֵּן בְּפְרִי־מְגַדִּים שֶׁכָּתַב דְּלָאו דַּוְקָא הוּא, וְהָרֹאשׁ בְּלִבּוּשׁ בְּסִימָן רכה, וְכֵנָתוֹ לְהָבָא ג שָׁם דְּאִם לֹא בֵּרַךְ בִּשְׁעַת רִאשׁוֹנָה יוּכַל לְבָרֵךְ בְּשֵׁנִיָּה, וּבְאֵר שָׁם בְּלִבּוּשׁ הַטַּעַם הָכָא אֲפִלּוּ יֵשׁ עָלָיו חִיּוּב הַבְּרָכָה, עַיֵּן שָׁם, וְאִם־כֵּן הֵכִי נַמִּי בְּעִנְיָנֵנוּ. וְלִכְאוֹרָה יִפָּלֵא עַל הַפְּרִי־מְגַדִּים אַמַּאי לֹא רָמַז לְצַיֵּן בְּקוּנְטְרֵסָם שָׁם דְּחִלּוּק עַל הַגְּהָ"ה שָׁם וְהִכְרִיכִים בְּעַצְמוֹ גַּם־כֵּן שָׁם עִמּוֹ ע"ש. וְיֵשׁ לוֹמַר דְּכוֹנָתוֹ עַל הָרמ"א, דְּלִפְנֵי מה שֶׁכָּתַב שָׁם בְּהגְּה"ה, דִּבְרָיו כָּאן בַּהגְּה"ה שֶׁכָּתַב ״עִטּוּף רִאשׁוֹן״ לָאו בְּרוֹקָא הוּא. וְדַע עוֹד דְּמִדִּבְרֵי הַגְּרִ"א שָׁם מַשְׁמַע דְּמִסְכִּים עִם הַגְּהָ"ה שָׁם, וְכֵן כָּתַב שָׁם הָאלִיָּה רַבָּה דְּהֲלָכָה כֵּן; וְאִם־כֵּן לְכְאוֹרָה בְּעִנְיָנֵנוּ יֵשׁ לִסְמֹךְ בְּדִיעֲבַד לְבָרֵךְ אֲפִלּוּ אַחַר־כָּךְ[5], וְכֵן מַשְׁמַע לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי מִלְּשׁוֹן הָרַמְב"ם בְּעִנְיָנֵנוּ שֶׁכָּתַב דְּאִם לֹא בֵּרַךְ עַל סָכָּה וְלוּלָב וְכִיוֹצֵא בָּהֶן שֶׁהֶחֱיָנוּ בְּשָׁעַת עֲשִׂיָּה מְכָרֵךְ עֲלֵיהֶן שֶׁהֶחֱיָנוּ בְּשָׁעָה שֶׁיּוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ בָּהֶן:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(טו) דֶּרֶךְ־הַחַיִּים: (טז) אֲלִיָּה רַבָּה בְּשֵׁם כַּמָּה פּוֹסְקִים: (יז) שָׁם בְּשֵׁם שִׁיּוּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה: (ה) מַגֵּן־אַבְרָהָם: (ב) פְּרִי־מְגַדִּים: (ג) מַגֵּן־אַבְרָהָם:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

נִגְרָר עַל הַקְּרָקָעוֹת אָסוּר מִשּׁוּם (א) ׳לֹעֶג לָרָשׁ׳. [2]בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בִּימֵיהֶם שֶׁהָיוּ מַטִּילִים צִיצִית בְּמַלְבּוּשׁ שְׁלוּבְשִׁים (ב) לִצְרָךְ עַצְמָם, אֲבָל אָנוּ שֶׁאֵין מְכוֹנִים בָּהֶם אֶלָּא לְשֵׁם מִצְוָה, אָסוּר אֲפִלּוּ אֵינָם נִגְרָרִים. וְהָנֵי מִלֵּי כְּשֶׁהַצִּיצִיּוֹת מְגֻלִּים, [3]אֲבָל אִם (ג) הֵם מְכֻסִּים (ד) [ד] מֻתָּר: **ב** יֵשׁ נוֹהֲגִים לְקַשֵּׁר שְׁנֵי צִיצִיּוֹת שֶׁבִּשְׁנֵי כְנָפַיִם זֶה עִם זֶה כְּשֶׁנִּכְנָסִים לְבֵית הַכְּסָאוֹת, וְלֹא הוֹעִילוּ בְּלוּם (ג) (ד) בְּהַקָּנָתָן: **ג** [ה]הַנִּכְנָס תּוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל מֵת אוֹ (ה) שֶׁל קֶבֶר, (ו) דֵּינוֹ כִּנְכְנָס לְבֵית הַקְּבָרוֹת. (ז) בְּמָקוֹם שֶׁנּוֹהֲגִים לְהַסִּיר צִיצִית מֵעַל הַמֵּת בַּבַּיִת, [1]אִם הַפְּתָפִים לוֹבְשִׁים צִיצִית אֵינָהּ לְמֵחַשׁ מִשּׁוּם (ח) ׳לֹעֶג לָרָשׁ׳:

כד הַנָּהֲגַת לְבִישַׁת הַצִּיצִית וּשְׁכָרָהּ וְעָנְשָׁהּ, ובו ו׳ סְעִיפִים:

א [א]אִם אֵין אָדָם לוֹבֵשׁ טַלִּית בַּת אַרְבַּע כְּנָפוֹת אֵינוֹ חַיָּב בְּצִיצִית. וְטוֹב [2]וְנָכוֹן לִהְיוֹת כָּל אָדָם זָהִיר לִלְבֹּשׁ טַלִּית קָטָן כָּל הַיּוֹם (א) כְּדֵי שֶׁיִּזְכֹּר הַמִּצְוָה בְּכָל רֶגַע. וְעַל־כֵּן יֵשׁ בּוֹ חֲמִשָּׁה קְשָׁרִים כְּנֶגֶד חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תּוֹרָה, וְאַרְבַּע כְּנָפִים, שֶׁבְּכָל צַד שֶׁיִּפְנֶה יִזְכֹּר. [3]וְנָכוֹן לִלְבְּשׁוֹ (ב) עַל הַמַּלְבּוּשִׁים. לְפָחוֹת יִהְיֶה שֶׁיִּהְיֶה לָבוּשׁ צִיצִית (ג) בְּשָׁעַת הַתְּפִלָּה: **ב** [ד]מִצְוָה לֶאֱחֹז הַצִּיצִית (ו) (ד) בְּיָד שְׂמָאלִית כְּנֶגֶד לִבּוֹ בְּשָׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע. רָמְזוּ לַדָּבָר: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּגו׳ (ח) עַל לְבָבֶךָ: **ג** [ה]טוֹב לְהִסְתַּפֵּל בַּצִּיצִית בְּשָׁעַת עֲטִיפָה (ו) בְּשֶׁמְּבָרֵךְ: **ד** [ו]יֵשׁ נוֹהֲגִין לְהִסְתַּכֵּל בַּצִּיצִית כְּשֶׁמַּגִּיעִים לְ״וּרְאִיתֶם אֹתוֹ״ [ז]וְלִתֵּן אוֹתָם (ז) [ז] עַל הָעֵינַיִם, וּמִנְהָג יָפֶה הוּא וְחִבּוּבֵי מִצְוָה: הגה גַּם נוֹהֲגִים קְצָת לְנַשֵּׁק הַצִּיצִית בְּשָׁעָה שְׁרוֹאֶה בָּם, וְהַכֹּל הוּא חִבּוּב מִצְוָה (ד״מ): **ה** [ח]כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּצִיצִית מִסְתַּכֵּל בִּשְׁנֵי צִיצִיּוֹת שֶׁלְּפָנָיו שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם עֲשָׂרָה קְשָׁרִים, רֶמֶז (ג) (ד) לַחֲוָיוֹת. [ט]וְגַם יֵשׁ בָּהֶם ט״ז חוּטִים וַעֲשָׂרָה קְשָׁרִים, עוֹלֶה כ״ו

א מנחות כא **ב** טור
ג בית־יוסף סימן ח בשם נמוקי־יוסף בשם תרשב״א **ד** הגהות מיימוני פ״ג בשם כלבו שוחר טוב והאחרונים בסוף פרק ג דשבת **ה** אחת־מהיום בשם רב משה גאון ו סמ״ק וזכאי יונה וריב״ש בשם רבי ר׳ פרץ כהן **ז** טור בשם בעל העטור **ח** מהרי״ל מרקנטי סוף פרשת שלח לך **ט** כן שמע בבית־יוסף

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

[ד] **מֻתָּר.** עבה״ט, וכ״כ בתפארת־שמואל והביאו בבר״י דגם ט״ק שלובש אין בו משום לעג לרש כיון שהוא מכבה ע״ש:

[ז] **עַל הָעֵינַיִם.** עבה״ט ומ״ש הסופא כו׳, שם בשבות־יעקב איתא שיש לו לקח הציצית בשעה שקורא פרשת ציצית אע״פ שנאמר וּרְאִיתֶם אֹתוֹ, כיון

בֵּאֵר הֵיטֵב

(ד) **מֻתָּר.** פי׳ שלבש את הציצית תחת הבגד, וה״ה בתצלין נמי מתר ליקח בבית הקברות אם מכסה אותן, ע״ת. ועיין תשובת בית יעקב סימן צב ובסדר גורי־אריה על הרא״ם פרשת ויגש: (ז) **בְּהַקָּנָתָן.** דלפי דעתם שפוכרים שנוחבטלו הציצית בקשירתן א״כ כשחוזרין ומתירין אותן ה״ל תעשה ולא״ת, עיין כ״א: (ג) **לֹעֶג לָרָשׁ.** היינו אם הציצית מגלין בדלעיל:

(ד) **בְּיָד שְׂמָאלִית.** בין קמיצה לזרת. וכשיגיע לפרשת ציצית יקחם גם ביד ימין ויביט בהם ויהיו בידו עד שפגיע ל״נאמנים ונחמדים לעד״ ואז ינשק הציצית ויסירם מידו, בן בהב האר״י ז״ל, מ״א: (ג) **עַל הָעֵינַיִם.** נמצא בשם הקדמונים שכל המעביר ציצית על עיניו כשקורא פרשת ציצית יהא מכוטח שלא יבוא לידי סמוי עינים. הפותא (ג) יש לו לאחז בידו שפגיע ל״נאמנים ונחמדים לעד״ ואז ינשק הציצית ויסירם מידו, [1]שקורא בשם הקדמונים שכל המעביר ציצית על עיניו כשקורא פרשת ציצית יהא מכוטח שלא יבוא לידי סמוי עינים. הפותא (ג) יש לו לאחז הציצית בידו בשעת קריאת שמע אף־על־פי שנאמר וּרְאִיתֶם אותו, כיון שישנו בראיה אצל אחרים, אבל להעביר הציצית על עיניו לא, דמחזי כהונא ואטלולא: **ה** (ח) **לַחֲוָיוֹת.** פרוש. (ז) לספירות שהם קשורים ואחודים זה בזה:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א (א) **לֹעֶג לָרָשׁ.** שֶׁנִּרְאֶה כְּמִתְחָרֵךְ, (ו) שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת: (ב) **לִצְרָךְ עַצְמָם.** שֶׁהָיָה אָז מִנְהָג בְּגָדֵיהֶם עֲשׂוּיִים בְּנֵי אַרְבַּע כְּנָפוֹת: (ג) **הֵם מְכֻסִּים.** כְּגוֹן שֶׁמַּחְבִּיא אֶת הַצִּיצִית שֶׁל הַטַּלִּית־גָּדוֹל תַּחַת כְּנָפֵי כְסוּתוֹ. וּמֵהַאי טַעֲמָא גַּם בְּטַלִּית־קָטָן שֶׁלּוֹבְשׁוֹ תַּחַת לְמַדָּיו אֵין בּוֹ מִשּׁוּם לֹעֶג לָרָשׁ, כֵּיוָן שֶׁהוּא מְכֻסֶּה; אִם לֹא שֶׁהוֹלֵךְ בְּלִי לְבוּשׁ הָעֶלְיוֹן, גַּם בָּהֶם אָסוּר עַד שֶׁיִּתְחַבֵּם בְּהַכְנָפוֹת [וּמִפְּרֵי־מְגָדִים מַשְׁמַע דְּיֵשׁ לְהַחְמִיר בְּטַלִּית־גָּדוֹל אַף מְכֻסֶּה, כֵּיוָן שֶׁהוּא מְיֻחָד לְתִפְלָה; אֲבָל בְּבֵית־יוֹסֵף לֹא מַשְׁמַע כֵּן, וְגַם בְּדִבְרֵךְ־חַיִּים סָתַם וְכָתַב דִּמְכֻסֶּה מֻתָּר]: **ב** (ד) **בְּהַקָּנָתָן.** דְּאַף־עַל־פִּי (נ) שֶׁקּוֹשְׁרִים זֶה (עַל) [עִם] זֶה לֹא נִתְבַּטֵּל מִצְוַת צִיצִית עַל־יְדֵי זֶה[1], דְּהָא לְאו קֶשֶׁר שֶׁל קַיָּמָא הוּא, דְּדַעְתּוֹ לְהַתִּיר אֶת הַקֶּשֶׁר מִיָּד בְּצֵאתוֹ מִבֵּית הַקְּבָרוֹת, וּכְעֵין שֶׁכָּתַב בְּסִימָן י סָעִיף ג; וְעוֹד, לְפִי דַּעְתָּם שְׁפּוֹכְרִים שֶׁנִּתְבַּטְּלוּ הַצִּיצִית בִּקְשִׁירָתָן אִם־כֵּן לוֹבְשִׁין בֶּגֶד בְּלִי צִיצִית: **ג** (ה) **שֶׁל קֶבֶר.** וַאֲפִלּוּ (נ) בְּקֶבֶר שֶׁל קָטָן יֵשׁ לְהַחְמִיר מִשּׁוּם לֹעֶג לָרָשׁ[2], דְּשָׁמְאָ׳ שִׁמַּת אָדָם גָּדוֹל הוּא, אֲבָל בְּקֶבֶר אִשָּׁה דִּבְחַיֶּיהָ גַּם־כֵּן פְּטוּרָה לֵיכָא מִשּׁוּם לֹעֶג לָרָשׁ[3]: (ו) **דֵּינוֹ כְּנִכְנָס לְבֵית הַקְּבָרוֹת.** עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן מה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה[4]: (ז) **בְּמָקוֹם שֶׁנּוֹהֲגִים וְכוּ׳.** וְהָאַחֲרוֹנִים (ד) הִסְכִּימוּ דַּאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין נוֹהֲגִים לְהָסִיר גַּם־כֵּן אֵיכָא מִשּׁוּם לֹעֶג לָרָשׁ, הוֹאִיל שֶׁמַּהֲמִיִּים פְּטוּרִים מִן הַמִּצְוֹת: (ח) **לֹעֶג לָרָשׁ.** הַיְנוּ אִם הַצִּיצִית מְגֻלִּין בְּדִלְעֵיל:

א (א) **כְּדֵי שֶׁיִּזְכֹּר וְכוּ׳.** דְּגַמָּא לַדָּבָר, כְּאָדָם הַמְזַהִיר לַחֲבֵרוֹ עַל עִנְיָן אֶחָד, שֶׁקּוֹשֵׁר קֶשֶׁר בְּאֶצְבָּעוֹ כְּדֵי שֶׁיִּזְכְּרֶנּוּ [טור]: (ב) **עַל**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ד) טור: (ג) בית־יוסף: (ג) אלְיָה רַבָּה וּפְרִי־מְגָדִים: (ד) מְגֵן־אַבְרָהָם וְהַגְּרַ״א: (ד) מִנְחוֹת דָּוִד סוֹג: (ג) בָּאֵר הֵיטֵב: (ג) שְׁבוּת־יַעֲקֹב ח״ב סִימָן לח: (ד) רַקַּנְטִי:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הִלְכוֹת צִיצִית סִימָן כג כד

בִּיאוּרִים וּמוֹסָפִים

סִימָן כג

הִינֵי צִיצִית בְּבֵית הַקְּבָרוֹת

[משנ"ב ס"ק ד]
שֶׁקּוֹשְׁרִים זֶה עִם זֶה לֹא נִתְבַּטֵּל מִצְוַת צִיצִית עַל־יְדֵי זֶה[1].

1) ולענין ציצית שחוטיד מסובבים אלו באלו, כתב בביה"ל לעיל (סי' ח ס"ז ד"ה צריך), שאי־לי אין לברך עליה, וביאר החזו"א (או"ח סי' ג ס"ק ט) שמדברי המשנ"ב משמע שציידד שבציור כזה הציצית פסולה, ודעת החזו"א (שם) שהפרדת חוטי הציצית אינה מעכבת, ויכול לברך עליה אף אם אינו מפרידם, שאין בזה אלא נוי הציצית.

[משנ"ב ס"ק ה]
וַאֲפִלּוּ בְּקֶבֶר שֶׁל קָטָן יֵשׁ לְהַחְמִיר מְשׁוּם לְעֹג לָרָשׁ[2] וכו', אֲבָל בְּקֶבֶר אִשָּׁה דִּבְחַיֶּיהָ גַּם־כֵּן פְּטוּרָה לֵיכָא מְשׁוּם לְעֹג לָרָשׁ[3].

2) ומטעם זה של 'לועג לרש' כתב לקמן (סי' עא ס"ק טו) שאין לומר קדיש או שאר דברים שבקדושה בתוך ארבע אמותיו של מת. וכשאומרים קדיש לצורך המת, בתב הגשר החיים (ח"א פט"ז אות ו ס"ק ד) שהמנהג לאומרו אפילו בתוך ארבע אמותיו של מת, שכיון שהוא לצורכו ולבבודו אין בזה משום 'לועג לרש'.

ולומר התחינות ובקשות ליד קברי צדיקים, משמע ברמ"א לקמן (סי' תקפא ס"ד) שמותר.

ולענין תפילת שחרית וכדי' בקברי צדיקים, כתב דגשר החיים (שם פכ"ט ס"ק יא) שהגר"ש סאלנט היה מתפלל בקבר רדל רק בפרוזדור משום 'לועג לרש', אמנם כתב שראינו הרבה גדולים שהתפללו ליד הקבר.

אכן, לגבי תפילת שחרית וכד' בקבר רבי מאיר בעל הנס וקבר רשב"י ור"א בנו, כתב (שם) שבין שהם גניזים במערה, הרי זו רשות בפני עצמה ואין שם משום 'לועג לרש'.

3) מקור דבריו הוא הפמ"ג בשם הא"ר שהביא את דברי מהרי"ט צהלון שמתיר. ובשונה הלכות (ס"ג) כתב בשם אביו (קהלות יעקב ח"ט ליקוטים סי' ט), שהפמ"ג ראה את דברי המהרי"ט צהלון בפי שהובאו בא"ר, אך במהרי"ט צהלון עצמו מבואר שמסיק להחמיר.

[משנ"ב ס"ק ו]
עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן מה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה[4].

4) שם (ס"ק א) כתב לחלק בדין זה, בין מי שנמצא בתחילת בית הקברות שאסור רק בתוך ארבע אמות של מת, ובין מי שנמצא בתוך בית הקברות שאסור אף ביותר מארבע אמות. עוד כתב שם, שמ"מ נכון שלא להיכנס בתפילין לבית הקברות כלל, שמא יתקרב לתוך ארבע אמות של איזה קבר בלא דעת.

ולענין מה המונח בחדר, הביא שם (ס"ק ב) מחלוקת, האם כל דחדר שהמת מונח בו נחשב כארבע אמות, או רק ארבע אמותיו ממש. והחזו"א (או"ח סי' טו ס"ק ב) כתב שלא אומרים 'כולא ביתא כד' אמות'. אמנם, לענין איסור אכילה לפני המת [המבואר בשו"ע יו"ד סי' שמא ס"א], שהוא גם מטעם 'לועג לרש', כתב החזו"א (שם ס"ק ו) שהאיסור נוהג בכל החדר שהמת נמצא בו, אפילו חוץ לארבע אמותיו.

סִימָן כד

הַנְהָגַת לְבִישַׁת הַצִּיצִית וּשְׂכָרָהּ וְעָנְשָׁהּ

[משנ"ב ס"ק ב]
עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ח [סָעִיף יא] בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם[1].

1) שם (ס"ק כה) כתב, דאיתא בכתבים שהטלית קטן תהיה תחת הבגדים, וכן כתב בביה"ל לעיל (סי' ח ס"ח ד"ה לעשותה) שמנהגינו ללבוש בטלית קטן תחת המלבושים. והביא במשנ"ב שם (סי' ח) שכתב המג"א שעל כל פנים חוטי הציצית יהיו בחוץ. עוד כתב שם (ס"ק כו), שאותם המכניסים את ציציותיהם לתוך מכנסיהם, עתידים ליתן את הדין על כך.

[משנ"ב ס"ק ג]
דְּהַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע בְּלִי צִיצִית מֵעִיד עֵדוּת שֶׁקֶר בְּעַצְמוֹ[2] וכו', וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ח סָעִיף טו בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה[3].

2) אמנם, לקמן (סי' סו ס"ק טז) כתב שמה שמפסיקים בבין הפרקים שלפני קריאת שמע רק לברכת התפילין ולא לברכת הציצית, הרי זה משום שללא תפילין הרי הוא כמעיד עדות שקר על עצמו, אבל ללא ציצית אינו חשוב כמעיד שקר על עצמו. וביאר הגרש"ז איירנברך (שיח הלכה ח"א סי' כד אות כח) שאף על פי שגם הקורא קריאת שמע בלא ציצית חשוב כמעיד שקר, מ"מ יש לומר שאין לברך עליה בין הפרקים, כיון שלבישתה אינה חיוב גמור, אלא שרצוי מאוד לקיים רצון השם במצוה זו, מה שאין כן בתפילין שהנחתן היא חובה גמורה.

3) שם (ס"ק מב) כתב בשם כמה אחרונים, שכיון שיש סוברים שבגד יום בלילה חייב בציצית, אם כן לדעתם אין הלילה חשוב כהפסק בקיום המצוה, ועל כן מספק אין לברך על הטלית קטן בבוקר, ויש לפוטרה בברכת הטלית הגדול.

[משנ"ב ס"ק ד]
שֶׁיֹּאחֲזוּ בֵּין קְמִיצָה לְזֶרֶת[4] וכו'. וְאָז יִנָּשֵׁק הַצִּיצִית וְיִסְרֹם מֵרֹדּוֹ[5].

4) ומנין הציציות שצריך לאחוז בידיו, משמעות דברי השו"ע להלן (ס"ה) שיאחז את העיתים שלפניו, וכן משמע מדבריו לקמן (סי' סא סכ"ה). וכן כתב במעשה רב (אות לט) שהגר"א אחז רק את שתי הציציות שלפניו. מאידך, בשו"ת הרדב"ז (ח"ג סי' תקעא) כתב שיאחז את כל הציציות. וכן הביא הכף החיים (כ"ק ח) את דברי האר"י ז"ל שיש לאחוז את כל הארבע ציציות.

5) והמנהג לנשק את הציציות, כתב הקצוש"ע (סי' יז ס"ז) שהוא בשעה שאומר 'וראיתם אותו' שאז נותנן על העינים ומסתכל בהן, וגם בכל פעם שאומר חיבת 'ציצית'. וכן כתב הכף החיים (ס"ק יז-יח). וכן היה נוהג הגרי"י קניבסקי (ארחות רבנו ח"א עמ' כד) לנשק בכל פעם שהזכיר ציצית וב'אמת', וכשהגיע ל'נחמדים לעד' נישקן והסירן. והגר"א לא היה מנשק את הציציות בקריאת שמע כלל (מעשה רב אות לט). וביאר בדעתו הגרנ"ה הלוי (סידור הגר"א שער נפתלי הלכות קריאת שמע) שעיקר המנהג לנשק הוא בזמן שאומר 'וראיתם אותו', ועיקר טעם הראיה הוא שעל ידי הראיה יזכור את כל מצוות ה', ואם ינשק יבטל הכוונה לזכור את כל מצוות ה' ויחשוב שהראיה היא רק לחבב את המצוה. והבית ברוך (בלל יא ס"ק יג) ביאר בדעת הגר"א, שלא נישק כדי שלא להפסיק באמצע הפסוק, והוסיף, שכשאומר 'על ציצית' ודאי שאין לנשק משום הפסק, אלא ינשק לאחר שיאמר תיבת 'הכנף', וכן החזו"א לא היה מנשק הציציות בקריאת שמע, וביאר בדעתו הגר"ח קניבסקי (דעת נוטה עמ' רג) שבשעה שמנשק אינו יכול להמשיך בדיבורו ונחשב לדפסק. וכן הביא בשו"ת רבבות אפרים (ח"ב סי' מה אית צט) שהגר"מ פיינשטין היה מנשק רק לאחר אמירת 'אמת' וב'קיימת'.

המשך במילואים עמוד 6

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הִלְכוֹת צִיצִית סִימָן כג כד

המשך מעמוד 62

[משנ"ב ס"ק ו]

רְאֵיָה מְבִיאָה לִידֵי זְכִירָה[6] וּזְכִירָה מְבִיאָה לִידֵי מַעֲשֶׂה[7].

6) ולרעת הסמ"ק (סי' כח) והחרדים (פ"י ס"א) הרי זו מצות עשה מן התורה, וביאר החרדים שם שלומדים מצות עשה זו מן הכתוב "וראיתם אתו וזכרתם", שראיה מביאה לידי זכירה וזכירה מביאה לידי מעשה. וכן הובא בסידור הגר"א (עמוד 107), וביסוד ושורש העבודה (שער המזרח פ"ו) כתב כן בדעת רש"י במנחות (מד, א ד"ה בציצית), וכן כתב בשם ר' חיים ויטאל. ובשו"ת אגרות משה (או"ח ח"א סי' ג ענף א) כתב שכן משמע ברמ"א לעיל (סי' יז ס"ג) שכתב שקטן היודע להתעטף, חובה לחנכו בציצית משעה שיודע לאחוז את הציצית בזמן קריאת שמע, ומוכח שההסתכלות היא חלק מהמצוד, שאם לא כן לא היו משערים בה.

7) והוסיף בזה בספרו שמירת הלשון (ח"ב בחתימת הספר פ"ג), שמפשטות לשון הכתוב משמע שיש בראיית הציצית תועלת להזדרז במצוות השם ולא לתור אחר ראיית העינים, ואם כן מה נבון הוא לראות הציצית כמה פעמים ביום, ובפרט כשעולה איזה מחשבה שאינה טהורה על הלב, או איזה שהוא כעס, שאז טוב מאד להסתכל בציצית כדי שיפקע היצר.

הִלְכוֹת צִיצִית סִימָן כד כה

המשך מעמוד לב

[ביה"ל ד"ה שמעלין]

וכורן בזה לתרץ קושית הש"א יהדגול מרבבה[10].

10) קושיתם היא, שהרי לא נאמר דין 'מעלין בקודש' אלא לגבי העלאת חפץ מקדושה קלה לקדושה חמורה, אבל כשיש נרון איזו מן המצוות להקדים, הרי מבואר במשנה (זבחים פ"י ט"ב) שיש להקדים את המקדש יורה, ולא להקדים את הפחות מקודש כדי להיות מן המעלין בקודש, ואם כן כיצד כתב השו"ע שהטעם להקדים לבישת הציצית לפני הנחת התפילין היא משום ש'מעלין בקודש', ויבאר בשו"ת הר צבי (ח"א סי' כ) את תשובת הביאור הלכה, שכשהמצוה היא בפעולה שחוץ לגופו, יש להקדים את המקודש יותר, אבל כשצריך להלבש בשתי מצוות הנעשות בגופו וגיפו מתעלה על ידן, על כך נאמר ש'מעלין בקודש' ותחילה יכסה עצמו בטלית שהיא כיסוי של מצוה, ואחר כך יניח התפילין שמקשר את עצמו בקשר היחוד והקדושה.

הִלְכוֹת תְּפִלִּין סִימָן כה

המשך מעמוד 64

רב טוב הבורא עליו בהתמדת טובותיו מיום היותו על הארץ לא לפי מעשיו, ומסתיר עוונותיו מבני אדם ומאריך לו. ואם קשה לו לכוון כוונה זו בשעה קריאת שמע, כתב (שם) שיראה להתבונן בזה לפחות פעם אחת ביום לאחר התפילה, וטוב שיעשה כן לפני האכילה, בכל המצוות שאין לאכול עד שיקיימן.

20) ולענין הקורא קריאת שמע בלא ציצית האם נחשב כמעיד עדות שקר, ראה מה שכתב לעיל סי' כד ס"ק ג, ומה שכתבנו שם.

21) ואם אינו עושה במזיד, כתב לקמן (סי' מו ס"ק לג) שאפילו איסור אין בזה.

22) ואפילו כשהוא רק ספק שמא יאחר זמן קריאת שמע, כתב לקמן (סי' נח ס"ק ה) שלא ימתין, אלא יקרא קריאת שמע מיד בלא תפילין. וכשקרא קריאת שמע בלא תפילין ואחר כך הזדמנו לו תפילין, כתב לקמן (שם) שיקרא עמהן קריאת שמע אי פרשה אחרת אי מזמור תהלים. ומי שלא התפלל שחרית ומתפלל שתי תפילות במנחה, כתב בספרו מחנה ישראל (פ"י ס"ג) שראוי ינהון להתפלל תפילות אלו עם תפילין, כיון שלא זכה להתפלל שחרית עם תפילין.

הִלְכוֹת תְּפִלִּין סִימָן כו

המשך מעמוד 72

(ח"ה סי' יד) שכיון שנתנוהו כדי להגן על הבתים אינו פוסל, וכמו שכתב בשו"ת מהר"ם שיק (יו"ד סוף סי' רפח), שכל מה שנעשה כדי לשומרו ולהחזיקו, דינו כמי שנעשה לנאותו ובטל ואינו חוצץ, ובפרט כאן שהלאק בטל לגמרי לעור ונעשה עמו כדבר אחד. והגר"נ קרליץ (חוט שני פסח עמ' שה) הסתפק בזה, ולמעשה היקל רק כשאין בלאק ממשות.

הִלְכוֹת תְּפִלִּין סִימָן כח

המשך מעמוד לט

עם הציבור, היה הגרי"ח זוננפלד (שביבי אש הל' תפילין) נוהר להניח את השל ראש בתוך התיק קודם שחלץ את של יד, כדי שלא ישכח לאחר מכן ויניח את השל יד בתוך התיק קודם השל ראש.

[משנ"ב ס"ק ט]

אֲלָא בִּצְדָדֵי הַבָּתִּים עַל הַתְּחוֹרָא[14] וכו', צָרִיךְ לֶאֱחֹז הַתְּפִלִּין בְּיָדוֹ[15] וכו', תֵּיק תְּפִלִּין אָסוּר בְּשֵׁל שַׁעֲטְנֵז, כְּמוֹ כִּיסָּה סְפָרִים[16].

14) אמנם לעיל (סי' כז ס"ק לב) כתב, שכיון שבתיתורא יש יותר קדושה מן הרצועות, אין לכרוך בשעת הנחת התפילין את הרצועות על התיתורא, אלא אם כן עושה ואת כדי שלא יזוז התפילין ממקומן (הערת השיח הלכה סי' כז אות כט מ"ב ס"ק לב).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com